

Fontos témákról tárgyalt a zsinat

- Szerző: Vitális Judit / Evangélikus.hu

Zárszámadás és költségvetés-módosítás, gyülekezeti és óvodafejlesztések, hitoktatói életpályamodell, egyházközségek mint önálló jogi személyiségek – e főbb napirendi pontok köré szerveződött a Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinata május 28-i tanácskozásának napirendje. A testület az előző, februári ülészakhoz hasonlóan ezúttal is online ülésezett.

„Isten egyenes utcájában járva végezzük feladatunkat” – erre az üzenetre futtatta ki nyitóáhitatát Gerlai Pál. Az Útmutató napi igéiből kiindulva a Tokaj és Környéke Evangélikus Egyházközség, illetve a Miskolci Ökumenikus Egyetemi Lelkészség – Evangélikus Egyetemi Gyülekezet lelkésze arról szólt: ahogyan az Úr számontartja, és soha nem hagyja magára az övéit, úgy fontos az is, hogy mi is tudjuk a ránk bízottak neveit.

Az első ülés egy új zsinati tag eskütételével kezdődött. Vancsai József ugyanis más közegyházi megbízatást kapott, így a helyére – a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület küldötteként – Honthegy Zsolt lépett. A testület ezután dr. Andorka Rudolf születésének közelmúltbeli kilencvenedik évfordulója apropójából a zsinat rendszerváltás utáni első nem lelkészi elnökére emlékezett. „Élete, példája legyen számunkra is minta küldetésünk betöltéséhez” – fogalmazott beszédében dr. Hafenscher Károly, a zsinat lelkészi elnöke.

A zsinati tagok előzetesen írásban megkapták az előző ülészak óta beérkezett beadványokat, a lejárt határidejű zsinati határozatokról szóló ismertetést, Abaffy Zoltán nem lelkészi elnök tollából a zsinati elnökség beszámolóját, valamint a törvény-előkészítő, a teológiai és az ügyrendi bizottság beszámolóit. Szavazásra csupán az előző, XI/7. ülészak jegyzőkönyvének, valamint a mostani, XI/8. ülészak napirendjének elfogadása kapcsán volt szükség.

A második ülés témája egyházunk 2020. évi beszámolója és a 2021. évi költségvetés módosítása volt. Előterjesztőként Pröhle Gergely országos felügyelő és Csorba Gábor, az országos iroda gazdasági osztályának vezetője ismertette a fontosabb tendenciákat és a főbb számadatokat.

A zárszámadás kapcsán Pröhle Gergely kiemelte: a koronavírus-járvány úgynevezett veszélyhelyzeti tartalék létrehozását tette szükségessé. Ennek az összesen mintegy négyszázhatvan-kétfélmillió forintos keretéből 2020-ban oktatási, diakóniai és általános célokra együttesen mintegy kétszázharmincnyolcmillió forintot használt fel egyházunk. Az országos felügyelő felhívta a figyelmet az országos presbitérium azon döntésére is, melynek értelmében az egyházközségek gazdasági önállósodásának elősegítésére létrehozott alap révén elsőként a Tótkomlói Evangélikus Egyházközség kaphat százhuszmillió forint támogatást; ezt a gyülekezetnek tíz év alatt kell visszafizetnie. Külön hangsúlyozta azt is, hogy egyházunk százhatmillió forinttal járul hozzá a Luther Otthon – Evangélikus Diákotthon épülő új kollégiumának elindításához.

Pröhle Gergely arra az örömteli fejleményre is felhívta a figyelmet, hogy az egyházunk és a magyar kormány között aláírt megállapodás immár „szárba szökkent” – az állam tavaly decemberben a 2020-ra és a 2021-re ütemezett támogatások összesen több mint kétfélmilliárd forintnyi összegét is átutalta –, és ennek nyomán országszerte sok terv és fejlesztés valósulhat meg az elkövetkező években. Ehhez kapcsolódóan az országos felügyelő arra kért mindenkit:

igyekezzenek a beruházásokhoz saját forrásból is hozzájárulni, hogy „az egyház önállósága és a kívülről jövő támogatások egymással arányban legyenek”.

Miután Csorba Gábor ismertette a főösszegeket, a zsinat ötvenkét „igen” szavazat és egy tartózkodás mellett elfogadta egyházunk 2020. évi beszámolóját és 2021. évi költségvetésének módosítását.

A Magyarország kormánya és a Magyarországi Evangélikus Egyház között létrejött megállapodást az 1732/2020. (X. 30.) kormányhatározat rögzíti. Az ebben megnevezett fejlesztési feladatok megvalósításához – parókiák, illetve közösségi terek felújítására, óvodák létrehozására, bővítésére, fejlesztésére, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek integrációjára, felzárkóztatásának támogatására – 2020 és 2023 között összesen 10,96 milliárd forintot kap az egyház az államtól.

A már említett, az állam és egyházunk közötti megállapodás óvodafejlesztésekre, illetve gyülekezeti beruházásokra vonatkozó részéről a harmadik ülés keretében hallhattak részleteket a testület tagjai. Előljáróban Krámer György, az országos iroda igazgatója rögzítette: a parókiák és a közösségi terek felújítása kapcsán a projektek megvalósítói maguk a gyülekezetek, az iroda ezen beruházások során segítőként van jelen. Ehhez együttműködési megállapodást kötnek az egyházközségekkel, hogy mindenki számára egyértelmű legyen, kinek mi a feladata, felelőssége. Az óvodafejlesztésekért pedig az országos egyház felel; a végrehajtást az Evangélikus Fejlesztési Iroda koordinálja.

A konkrétumokat Ficzeré Iлона, az országos iroda építési, ingatlanügyi és műemléki osztályának vezetője, illetve Benyó Balázs, az Evangélikus Fejlesztési Iroda intézményvezetője foglalta össze. Utóbbinak az ismertetőjéből kiderült: a következő években összesen tizennégy helyszínen valósul meg óvodafejlesztés – a projektben már meglévő intézmények átvétele és/vagy bővítése, valamint új óvodák indítása is szerepel –, ez huszonkilenc új csoportot, körülbelül hatszázhatvan új férőhelyet és száz új munkahelyet jelent.

Részben a tájékoztatókból, részben a kérdésekre adott válaszokból kiderült: a parókiák és a közösségi terek felújításánál a gyülekezetek saját elképzelései, tervei dominálnak, a beruházások tartalmát és célját az egyházközségek maguk határozták meg. Pröhle Gergely országos felügyelő reményét fejezte ki, hogy a felújításokhoz aktív gyülekezeti élet társul majd, és az egyháztagnak maguk is részt vesznek a munkában. Krámer György irodaigazgató ehhez kapcsolódva elmondta: a támogatott egyházközségeknek kötelező megvalósítaniuk néhány jó gyakorlatot az országos iroda gyülekezeti és missziói osztálya által közreadott gyülekezetfejlesztési programból.

Élénk érdeklődés kísérte a negyedik ülés témáját is. Dr. Kodácsy-Simon Eszter, az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanszékvezetője, a hittanstratégiai munkacsoport vezetője előterjesztésében a hitoktatói életpályamodell 2017-es bevezetése óta eltelt időszakot értékelte, egyúttal pedig a hitoktatással kapcsolatos feladatokat is áttekintette. Beszámolójából, illetve a hozzászólásokból kitűnt, hogy bár az életpályamodell – egyelőre – a főállású hitoktatókra koncentrál, mihamarabb szükség lesz nagyobb figyelemmel fordulni az óraadók felé is, akik országszerte körülbelül ötezer diákot érnek el. Hosszú távon mind a szakfelügyelet, a mentorálás rájuk való kiterjesztése, mind a bérek rendezése elengedhetetlen ahhoz, hogy kellőképpen vonzó legyen ez a hivatás, és elég pedagógus álljon majd rendelkezésre e szolgálat elvégzéséhez.

Az észrevételekben hangsúlyosan jelent meg az a gondolat és tapasztalat, hogy a hitoktatás igen gyakran egyúttal a misszió terepe is, hiszen sok családdal csak a hittanórák révén, a gyerekeken keresztül tudják tartani a kapcsolatot a lelkészek. Az a megjegyzés is elhangzott, hogy a pandémia miatt a lelkészek az óvodákban nem lehettek jelen – kérdés, miképpen fog ez meglátszani az iskolába lépéskor: hány elsős tanuló esetében választották az evangélikus hittant.

A legtöbb hozzászólás az ötödik ülés témájához érkezett. Előterjesztésében Aradi András esperes, a zsinat lelkészi alelnöke is ismertette azt, ami aztán az előkészítő, elvi vita során is kidomborodott. Az ekkleziológiai, spirituális egység és az önkormányzatiság, önrendelkezés szempontjai feszülnek egymásnak, amikor arról tárgyal a zsinat, hogy az egyházközségek részei is kapjanak-e jogi önálló személyiséget, vagy ez – a korábbi zsinati határozatokkal [7/2017. (V. 26.) és a 4/2020. (II. 21.)] összhangban – csak az egyházközségek egészére nézve álljon fenn. A kérdést a zsinat következő ülészakán általános vita keretében fogja tárgyalni a testület.

A következő, őszi ülészakot – miként a zsinat lelkészi elnökének zárszavából kiderült – november 26–27-re tűzték ki. Dr. Hafenscher Károly azzal a gondolattal bocsátotta útjukra a tagokat, hogy addig is egyházszeretetük, elkötelezettségük mentén végezzék a feladataikat, és tudjanak mindig egyszerre lokálisan, a helyi közösség és globálisan, az egész egyház érdekeit szem előtt tartva gondolkodni és munkálkodni.